

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

เลขรับที่ 1859 / 69

วันที่ 18 พ.ค. 2569

เวลา 18.50 น.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

รับที่ 8179 / 69

วันที่ 18 พ.ค. 2569

เวลา 09 / 25

ด่วนที่สุด

ที่ ขย ๐๐๑๗.๒/ว ๑๕๐๕

ศาลากลางจังหวัดชัยภูมิ

ถนนบรรณาการ ขย ๓๖๐๐๓

ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา

รับที่ 936 / 69

วันที่ 18 พ.ค. 25

เวลา 11.00

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการทางการศึกษา พ.ศ. ...

เรียน หัวหน้าส่วนราชการ ทุกส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ทุกแห่ง นายอำเภอทุกอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ นายกเทศมนตรีเมืองชัยภูมิ ประธานหอการค้าจังหวัดชัยภูมิ และประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชัยภูมิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๑๑.๓/ว ๓๖๓๕ จำนวน ๑ ชุด ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๙

ด้วยกระทรวงมหาดไทย ได้รับแจ้งจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าอยู่ระหว่างดำเนินการทบทวนและปรับปรุงประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับแนวคิดสากล และบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงประโยชน์และความช่วยเหลือทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขอความอนุเคราะห์กระทรวงมหาดไทยตอบแบบรับฟังความคิดเห็นที่มีต่อ (ร่าง) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการทางการศึกษา พ.ศ. เพื่อใช้เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ในการประเมินความเหมาะสมและความชัดเจนของเนื้อหาในร่างประกาศฉบับดังกล่าว และประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและมีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการตอบแบบรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวผ่านทาง QR Code ภายในวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๙

ในการนี้ จังหวัดชัยภูมิขอให้อตอบแบบรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ดังกล่าว ผ่านทาง QR Code ภายในวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๙ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดสิ่งที่ส่งมาด้วยได้ทางเว็บไซต์สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย <http://ppb.moi.go.th/migevo1/> หัวข้อ “หนังสือแจ้งเวียน/ประชาสัมพันธ์”

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป สำหรับอำเภอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ดำเนินการด้วย

ขอแสดงความนับถือ

๘

(นายธงชัย โอบารพัตนะชัย)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ

- มอบ หน่วยศึกษานิเทศก์
- ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา
- ฝ่ายบริหารการศึกษา
- ฝ่ายส่งเสริมกีฬา
- อธิการ กองการศึกษา
- อธิการ ผอ.กศ.

เรียน ผอ.กองการศึกษา สำนักงานจังหวัด

- เพื่อโปรดทราบ
- เพื่อโปรดพิจารณา
- เห็นควรแจ้งเวียน
- อื่นๆ

นางสาวรุ่งทิพย์ พุดพิง

(นางสาวรุ่งทิพย์ พุดพิง)

ศึกษานิเทศก์ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

18 พ.ค. 2569

พรต/ร.ร.น.

กลุ่มงานยุทธศาสตร์
ที่ ๓๓๖
วันที่ 12 พ.ค. 2569

สำนักงานจังหวัดชัยภูมิ
เลขที่ ๑๖๙๔
วันที่ 12 พ.ค. 2569

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๒๑๑.๓/ว ๓๖๓๕

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการทางการศึกษา พ.ศ.

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๑ ชุด
ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๔๐๐๗/๗๑๘๗ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๙

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้รับแจ้งจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าอยู่ระหว่างดำเนินการทบทวนและปรับปรุงประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับแนวคิดสากล และบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงสิทธิประโยชน์และความช่วยเหลือทางการศึกษาสำหรับคนพิการและผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา ในกรณีนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขอความอนุเคราะห์กระทรวงมหาดไทยตอบแบบรับฟังความคิดเห็นที่มีต่อ (ร่าง) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการทางการศึกษา พ.ศ. เพื่อใช้เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ในการประเมินความเหมาะสมและความชัดเจนของเนื้อหาในร่างประกาศฉบับดังกล่าว และประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและมีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการตอบแบบรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวผ่านทาง QR Code ภายในวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๙

กระทรวงมหาดไทย จึงขอให้จังหวัดพิจารณามอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในจังหวัด ตอบแบบรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวผ่านทาง QR Code ภายในวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๙ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดสิ่งที่ส่งมาด้วยได้ทางเว็บไซต์สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย <http://www.ppb.moi.go.th/midev01/> หัวข้อ “หนังสือแจ้งเวียน/ประชาสัมพันธ์”

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสันติธร ยิ้มละมัย)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง
สำนักนโยบายและแผน
โทร. ๐ ๒๒๒๓ ๕๒๔๔

1 พ.ศ.

กระทรวงมหาดไทย
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
วันที่ = 1 พ.ค. 2569
เลขรับ 16246
เวลา

ด่วนที่สุด

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗/๗๑๘๗

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. ๑๐๓๐๐

๓๐ เมษายน ๒๕๖๙

วันที่ = 1 พ.ค. 2569
เลขรับ 3251
เวลา

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการทางการศึกษา พ.ศ.

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กพ.สน.ผ.ส.
เลขรับที่ 684
วันที่ 1 พ.ค. 69

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. QR Code แบบรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน ๑ ฉบับ เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการทางการศึกษา พ.ศ.
- ๒. QR Code เอกสารที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ระหว่างดำเนินการทบทวนและปรับปรุง ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับแนวคิดสากล และบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงสิทธิประโยชน์และความช่วยเหลือทางการศึกษาสำหรับคนพิการและผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา

ในกรณีนี้ เพื่อให้การดำเนินการทบทวนและปรับปรุงประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขอความกรุณาท่านตอบแบบรับฟังความคิดเห็นที่มีต่อ (ร่าง) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการทางการศึกษา พ.ศ. เพื่อใช้เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ในการประเมินความเหมาะสมและความชัดเจนของเนื้อหาในร่างประกาศฉบับดังกล่าว โดยสแกน QR Code แบบรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการทางการศึกษา พ.ศ. ภายในวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๙ (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ - ๒) ทั้งนี้ ขอได้โปรดประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและมีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการตอบแบบรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและได้โปรดดำเนินการตอบแบบรับฟังความคิดเห็น รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและมีส่วนได้ส่วนเสียตอบแบบรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการทางการศึกษา พ.ศ. ภายในวันเวลาที่กำหนด ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางภัทรวรรณ กัทธวรารุณี)

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๘๘ ๕๕๖๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ead.sped@gmail.com

“เรียนดี มีคุณธรรม”

QR Code

๑. แบบรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการทางการศึกษา พ.ศ.

๒. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ร่าง

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการทางการศึกษา พ.ศ.

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนที่พิการทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๒ ประกาศ ณ วันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน โดยบทนิยามและหลักเกณฑ์บางประการไม่สอดคล้องกับแนวคิดสากลในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการและผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา ประกอบกับรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ ชี้ให้เห็นว่าบทนิยามความพิการทางการศึกษาที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓ จำเป็นต้องมีการปรับปรุงเพื่อให้ครอบคลุม ทันสมัย สอดคล้องกับบริบททางสังคมและองค์ความรู้ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อสิทธิประโยชน์สูงสุดของคนพิการและผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงออกประกาศประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการทางการศึกษา ไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการทางการศึกษา พ.ศ.”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนที่พิการทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๔ บุคคลที่มีความพิการทางการศึกษา มี ๑๐ ประเภท ดังนี้

- (๑) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น
- (๒) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
- (๓) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย
- (๔) บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์
- (๕) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
- (๖) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
- (๗) บุคคลออทิสติก
- (๘) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดหรือสื่อความหมาย
- (๙) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ
- (๑๐) บุคคลพิการซ้อน

ข้อ ๕ การพิจารณา ...

ข้อ ๕ การพิจารณาความพิการทางการศึกษา ให้มีหลักเกณฑ์ดังนี้

๕.๑ ความบกพร่องทางการเห็น

(๑) ตาบอด หมายถึง การสูญเสียการเห็นระดับรุนแรงมากจนเป็นข้อจำกัดในการเรียนรู้ ต้องใช้สื่อทางเลือก เช่น อักษรเบรลล์ สื่อเสียง หรือสื่อสัมผัส เมื่อตรวจวัดความชัดของสายตาค้างที่ดีที่สุดภายหลังแก้ไขหรือใช้แว่นสายตาแล้วยังมองเห็นในระดับน้อยกว่า ๓/๖๐ เมตร หรือ ๑๐/๒๐๐ ฟุต จนไม่สามารถรับรู้แสงได้ หรือมีลานสายตาแคบกว่า ๑๐ องศา

(๒) สายตาเลือนราง หมายถึง ภาวะสูญเสียการเห็นระดับปานกลางจนถึงรุนแรงหรือสูญเสียการเห็นบางส่วนจนเป็นข้อจำกัดในการเรียนรู้ แต่สามารถอ่านอักษรตัวขยายหรือมองเห็นวัตถุได้ด้วยการใช้แว่นขยาย อุปกรณ์ เทคโนโลยี หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกช่วยความพิการ เมื่อตรวจวัดความชัดของสายตาค้างที่ดีที่สุดภายหลังแก้ไขหรือใช้แว่นสายตาแล้วยังมองเห็นในระดับน้อยกว่า ๖/๑๘ เมตร หรือ ๒๐/๗๐ ฟุต จนถึง ๓/๖๐ เมตร หรือ ๑๐/๒๐๐ ฟุต หรือมีลานสายตาแคบกว่า ๓๐ องศา จนถึง ๑๐ องศา

๕.๒ ความบกพร่องทางการได้ยิน

(๑) หูหนวก หมายถึง การสูญเสียการได้ยินมากจนไม่สามารถเข้าใจการพูดผ่านการได้ยิน ไม่ว่าจะใส่หรือไม่ใส่เครื่องช่วยฟัง ซึ่งมีผลตรวจวัดการได้ยินเฉลี่ยของหูข้างที่ได้ยินดีกว่า ตั้งแต่ ๘๐ เดซิเบล ขึ้นไป

(๒) หูตึง หมายถึง ภาวะที่มีการได้ยินเหลืออยู่เพียงพอที่จะได้ยินการพูดผ่านการได้ยิน โดยทั่วไปจะใส่เครื่องช่วยฟัง ซึ่งมีผลตรวจวัดการได้ยินเฉลี่ยของหูข้างที่ได้ยินดีกว่า น้อยกว่า ๘๐ เดซิเบล จนถึง ๓๕ เดซิเบล (สำหรับเด็กอายุไม่เกิน ๑๕ ปี) หรือจนถึง ๔๐ เดซิเบล (สำหรับผู้ที่มีอายุมากกว่า ๑๕ ปีขึ้นไป)

๕.๓ ความบกพร่องทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย

(๑) บกพร่องทางการเคลื่อนไหว หมายถึง ภาวะที่มีข้อจำกัดหรือสูญเสียสมรรถภาพของอวัยวะที่ใช้ในการเคลื่อนไหว เช่น มือ เท้า แขน ขา ซึ่งมีสาเหตุจากอัมพาต แขนขาอ่อนแรง แขนขาขาด หรือสภาวะเจ็บป่วยเรื้อรัง ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของมือ เท้า แขน ขา ทำให้เป็นข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ และ/หรือการมีส่วนร่วมทางสังคม

(๒) บกพร่องทางร่างกาย หมายถึง ภาวะที่มีความผิดปกติของศีรษะ ใบหน้า ลำตัว หรือสภาพทางร่างกายภายนอกที่ปรากฏชัดเจน จนเป็นข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ และ/หรือการมีส่วนร่วมทางสังคม

๕.๔ ความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ หมายถึง ภาวะที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากบุคคลทั่วไป หรือภาวะที่มีความผิดปกติทางอารมณ์หรือจิตใจอย่างรุนแรง เรื้อรัง และต่อเนื่อง จนเป็นข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ และ/หรือการมีส่วนร่วมทางสังคม

๕.๕ ความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ภาวะความบกพร่องที่มีข้อจำกัดอย่างชัดเจนในการทำงานของสมอง เนื่องจากมีระดับเขาวนปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์วินิจฉัยทางการแพทย์ ร่วมกับมีปัญหาทักษะการปรับตัว ๓ ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะทางสังคม และทักษะการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน ซึ่งปรากฏอาการก่อนอายุ ๑๘ ปี

๕.๖ ความบกพร่อง ...

๕.๖ ความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึง ภาวะที่มีความบกพร่องด้านการอ่าน การเขียน หรือการคิดคำนวณอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีความสามารถทางวิชาการต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน แม้จะได้รับ การช่วยเหลือด้วยการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพแล้วก็ตาม ส่งผลให้เป็นข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรม ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ และ/หรือการมีส่วนร่วมทางสังคม โดยความบกพร่องดังกล่าวต้องไม่มีสาเหตุหลัก มาจากความบกพร่องทางสติปัญญา การเห็น การได้ยิน และปัญหาทางจิตใจหรืออารมณ์ รวมทั้งต้องไม่มีสาเหตุ มาจากความด้อยโอกาสทางการศึกษา เช่น ข้อจำกัดทางสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม ภาษา หรือวัฒนธรรม

๕.๗ ออทิสติก หมายถึง ภาวะที่มีความบกพร่องอย่างชัดเจนในด้านการสื่อสารทางสังคม และการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ในหลากหลายบริบท ร่วมกับการแสดงพฤติกรรม คำพูด ความสนใจ หรือกิจกรรม ที่จำกัดซ้ำ ๆ ซึ่งปรากฏอาการก่อนอายุ ๓๐ เดือน

๕.๘ ความบกพร่องทางการพูดหรือสื่อความหมาย

(๑) บกพร่องทางการพูด หมายถึง ภาวะที่มีข้อจำกัดในการเปล่งเสียงพูด เช่น เสียงผิดปกติ ออกเสียงไม่ชัด ติดอ่าง หรือมีความผิดปกติของจังหวะและอัตราความเร็วในการพูดจนทำให้ผู้อื่น ฟังไม่เข้าใจหรือเข้าใจได้ยาก

(๒) บกพร่องทางการสื่อความหมาย หมายถึง ภาวะที่มีข้อจำกัดในการทำความเข้าใจ หรือการใช้ภาษา ทั้งการฟัง การพูด และ/หรือการใช้ระบบสัญลักษณ์อื่นเพื่อการสื่อสาร ทำให้ไม่สามารถรับหรือ ส่งสารได้เหมาะสมตามวัย รวมถึงบุคคลที่ได้รับการฝังประสาทหูเทียม (Cochlear Implant)

๕.๙ ความบกพร่องทางสุขภาพ หมายถึง ภาวะที่มีความเจ็บป่วยเรื้อรัง รุนแรง ต้องได้รับการรักษา เป็นระยะเวลานานและต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพและความคงทนของร่างกาย จนเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา ตามหลักสูตรและรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั่วไป จำเป็นต้องได้รับบริการการศึกษาพิเศษหรือการดูแล เป็นกรณีเฉพาะ

๕.๑๐ พิการซ้อน หมายถึง ภาวะที่บุคคลมีความบกพร่องมากกว่า ๑ ประเภทรวมกัน ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ และ/หรือการมีส่วนร่วมทางสังคมอย่างรุนแรง โดยไม่สามารถรับบริการช่วยเหลือพื้นฐานเฉพาะสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องประเภทใดประเภทหนึ่งได้ รวมถึงภาวะที่มีความบกพร่องทางการเห็นและการได้ยินร่วมกัน (Deafblindness) ทั้งนี้ภาวะหนึ่งต้องไม่เป็น อาการของอีกภาวะหนึ่ง เช่น ภาวะพูดไม่ชัดของบุคคลสมองพิการ ภาวะบกพร่องในการสื่อความหมายของบุคคล ออทิสติก ภาวะบกพร่องด้านการคิดคำนวณของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ฯลฯ

ข้อ ๖ ให้ผู้มีวุฒิบัตรผ่านหลักสูตรการคัดกรองคนพิการทางการศึกษาอย่างน้อย ๒ คน เป็นผู้ประเมินความพิการตามประกาศนี้ โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษารับรอง เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษา ทันที ก่อนส่งให้แพทย์วินิจฉัย หากเป็นผู้มีบัตรประจำตัวคนพิการอยู่แล้วให้ถือว่ามีความพิการทางการศึกษา

ข้อ ๗ บุคคลที่ได้รับการรับรองว่าเป็นคนพิการทางการศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๒ อยู่ก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นบุคคลที่มีความพิการทางการศึกษาตามประกาศนี้ และให้ได้รับสิทธิตามแผนการจัดบริการการศึกษา จนกว่าบุคคลนั้นจะได้รับการประเมินเพื่อปรับปรุงข้อมูลตามรอบระยะเวลาที่กำหนด

ข้อ ๘ บรรดาแบบคัดกรอง ...

ข้อ ๘ บรรดาแบบคัดกรอง วุฒิบัตรผู้ผ่านการอบรมการคัดกรองหรือเอกสารการรับรอง
ความพิการที่ออกตามประกาศเดิมให้อย่างคงใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะมีการกำหนดหลักเกณฑ์หรือแบบคัดกรอง
ความพิการทางการศึกษาตามประกาศนี้

ข้อ ๙ การดำเนินการคัดกรองหรือการประเมินความพิการทางการศึกษาที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ
ในวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับให้ดำเนินการต่อไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศนี้ โดยให้ถือว่าการดำเนินการ
ที่ผ่านมาก่อนหน้านั้นเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการตามประกาศนี้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกัน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

(นายประเสริฐ จันทรวงทอง)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณิศรทางการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๕๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการจัดการศึกษา
สำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงออกประกาศกำหนดประเภท
และหลักเกณฑ์ของคณิศรทางการศึกษา ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและ
หลักเกณฑ์ของคณิศรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๒”

ข้อ ๒ ประเภทของคณิศร มีดังต่อไปนี้

- (๑) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น
- (๒) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
- (๓) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
- (๔) บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ
- (๕) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
- (๖) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา
- (๗) บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์
- (๘) บุคคลออทิสติก
- (๙) บุคคลพิการซ้อน

ข้อ ๓ การพิจารณาบุคคลที่มีความบกพร่องเพื่อจัดประเภทของคณิศร ให้มีหลักเกณฑ์
ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น ได้แก่ บุคคลที่สูญเสียการเห็นตั้งแต่ระดับเล็กน้อย
จนถึงตาบอดสนิท ซึ่งแบ่งเป็น ๒ ประเภทดังนี้

(๑.๑) คนตาบอด หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็นมาก จนต้องใช้ไม้เท้าและเสียง
หากตรวจวัดความชัดของสายตาค้างคีมือแก้วแล้ว อยู่ในระดับ ๖ ส่วน ๖๐ (๖/๖๐) หรือ ๒๐ ส่วน ๒๐๐
(๒๐/๒๐๐) จนถึงไม่สามารถรับรู้เรื่องแสง

(๑.๒) คนเห็นเลือนราง หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็น แต่ยังสามารถอ่านอักษรตัวพิมพ์ขยายใหญ่ด้วยอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก หากวัดความชัดเจนของสายตาดำรงดีเมื่อแก้ไขแล้วอยู่ในระดับ ๖ ส่วน ๑๘ (๖/๑๘) หรือ ๒๐ ส่วน ๓๐ (๒๐/๓๐)

(๒) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ได้แก่ บุคคลที่สูญเสียการได้ยินตั้งแต่ระดับหูตึงน้อยจนถึงหูหนวก ซึ่งแบ่งเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

(๒.๑) คนหูหนวก หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการได้ยินมากจนไม่สามารถเข้าใจการพูดผ่านทาง การได้ยิน ไม่ว่าจะใส่หรือไม่ใส่เครื่องช่วยฟัง ซึ่งโดยทั่วไปหากตรวจการได้ยินจะมีการสูญเสียการได้ยิน ๕๐ เดซิเบลขึ้นไป

(๒.๒) คนหูตึง หมายถึง บุคคลที่มีการได้ยินเหลืออยู่เพียงพอที่จะได้ยินการพูดผ่านทาง การได้ยิน โดยทั่วไปจะใส่เครื่องช่วยฟัง ซึ่งหากตรวจวัดการได้ยินจะมีการสูญเสียการได้ยินน้อยกว่า ๕๐ เดซิเบลลงมาถึง ๒๖ เดซิเบล

(๓) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่ บุคคลที่มีความจำกัดอย่างชัดเจนในการปฏิบัติตน (Functioning) ในปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะเฉพาะ คือ ความสามารถทางสติปัญญาค่ากว่าเกณฑ์เฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญร่วมกับความจำกัดของทักษะการปรับตัวอีกอย่างน้อย ๒ ทักษะจาก ๑๐ ทักษะ ได้แก่ การสื่อความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตภายในบ้านทักษะทางสังคม/การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การรู้จักใช้ทรัพยากรในชุมชน การรู้จักดูแลควบคุมตนเอง การนำความรู้มาใช้ในชีวิตประจำวัน การทำงาน การใช้เวลาว่าง การรักษาสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย ทั้งนี้ ได้แสดงอาการดังกล่าวก่อนอายุ ๑๘ ปี

(๔) บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ ซึ่งแบ่งเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

(๔.๑) บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว ได้แก่ บุคคลที่มีอวัยวะไม่สมบูรณ์หรือขาดหายไป กระดูกหรือกล้ามเนื้อผิดปกติ มีอุปสรรคในการเคลื่อนไหว ความบกพร่องดังกล่าวอาจเกิดจากโรคทางระบบประสาท โรคของระบบกล้ามเนื้อและกระดูก การไม่สมบูรณ์ประกอบ มาแต่กำเนิด อุบัติเหตุและโรคติดต่อ

(๔.๒) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ ได้แก่ บุคคลที่มีความเจ็บป่วยเรื้อรังหรือมีโรคประจำตัวซึ่งจำเป็นต้องได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง และเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา ซึ่งมีผลทำให้เกิดความจำเป็นต้องได้รับการศึกษาพิเศษ

(๕) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ได้แก่ บุคคลที่มีความผิดปกติในการทำงานของสมองบางส่วนที่แสดงถึงความบกพร่องในกระบวนการเรียนรู้ที่อาจเกิดขึ้นเฉพาะความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน คือ การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ซึ่งไม่สามารถเรียนรู้ในด้านที่บกพร่องได้ ทั้งที่มีระดับสติปัญญาปกติ

(๖) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา ได้แก่ บุคคลที่มีความบกพร่องในการเปล่งเสียงพูด เช่น เสียงผิดปกติ อัตราความเร็วและจังหวะการพูดผิดปกติ หรือบุคคลที่มีความบกพร่อง ในเรื่องความเข้าใจหรือการใช้ภาษาพูด การเขียนหรือระบบสัญลักษณ์ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งอาจเกี่ยวกับรูปแบบ เนื้อหาและหน้าที่ของภาษา

(๗) บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์ ได้แก่ บุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติเป็นอย่างมาก และปัญหาทางพฤติกรรมนั้นเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นผลจากความบกพร่องหรือความผิดปกติทางจิตใจหรือสมองในส่วนของ การรับรู้ อารมณ์หรือความคิด เช่น โรคจิตเภท โรคซึมเศร้า โรคสมองเสื่อม เป็นต้น

(๘) บุคคลออทิสติก ได้แก่ บุคคลที่มีความผิดปกติของระบบการทำงานของสมองบางส่วน ซึ่งส่งผลต่อความบกพร่องทางพัฒนาการด้านภาษา ด้านสังคมและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และมีข้อจำกัดด้านพฤติกรรม หรือมีความสนใจจำกัดเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยความผิดปกตินั้นค้นพบได้ก่อนอายุ ๓๐ เดือน

(๙) บุคคลพิการซ้อน ได้แก่ บุคคลที่มีสภาพความบกพร่องหรือความพิการมากกว่าหนึ่งประเภทในบุคคลเดียวกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

จурินทร์ ลักขณวิศิษฏ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ

พ.ศ. ๒๕๖๘

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เกี่ยวกับประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ พ.ศ. ๒๕๖๘”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒

(๒) ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕

(๓) ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕

ข้อ ๔ ให้กำหนดประเภทความพิการ ดังนี้

(๑) ความพิการทางการเห็น

(๒) ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

(๓) ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย

(๔) ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม

(๕) ความพิการทางสติปัญญา

(๖) ความพิการทางการเรียนรู้

(๗) ความพิการออทิสติก

ข้อ ๕ หลักเกณฑ์กำหนดความพิการทางการเห็น ได้แก่

(๑) ตาบอด หมายถึง บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากบุคคลนั้นสูญเสียการเห็นโดยเมื่อตรวจวัดการเห็นของสายตาข้างที่ตึกว่า (ข้างที่ตีที่สุด) เมื่อได้รับการแก้ไขด้วยแว่นตาแล้ว (Best corrected distance

visual acuity) ยังอยู่ในระดับแย่กว่าหรือน้อยกว่า ๓ ส่วน ๖๐ เมตร (๓/๖๐) หรือ ๑๐ ส่วน ๒๐๐ ฟุต (๑๐/๒๐๐) จนถึงไม่สามารถรับแสงได้ หรือมีลานสายตาแคบกว่า ๑๐ องศา

(๒) ตาเห็นเลือนราง หมายถึง บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากบุคคลนั้นสูญเสียการเห็นตั้งแต่ระดับปานกลาง จนถึงระดับรุนแรง หากตรวจวัดการเห็นของสายตาข้างที่ดีกว่า (ข้างที่ดีที่สุด) เมื่อได้รับการแก้ไขด้วยแว่นตาแล้วยังอยู่ในระดับแย่กว่าหรือน้อยกว่า ๖ ส่วน ๑๘ เมตร (๖/๑๘) หรือ ๒๐ ส่วน ๗๐ ฟุต (๒๐/๗๐) จนถึงระดับ ๓ ส่วน ๖๐ เมตร (๓/๖๐) หรือ ๑๐ ส่วน ๒๐๐ ฟุต (๑๐/๒๐๐) หรือมีลานสายตาแคบกว่า ๓๐ องศา ลงไปจนถึง ๑๐ องศา

ข้อ ๖ หลักเกณฑ์กำหนดความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ได้แก่

(๑) หูหนวก หมายถึง บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากบุคคลนั้นมีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีผลการตรวจการได้ยินโดยใช้เสียงความถี่ที่ ๕๐๐ เฮิรตซ์ ๑,๐๐๐ เฮิรตซ์ ๒,๐๐๐ เฮิรตซ์ และ ๔,๐๐๐ เฮิรตซ์ ในหูข้างที่ได้ยินดีกว่า มีการสูญเสียการได้ยินเฉลี่ยที่ความดังของเสียงตั้งแต่ ๘๐ เดซิเบล (dB HL) ขึ้นไป โดยต้องใช้เครื่องมือเฉพาะสำหรับตรวจการได้ยินและตรวจในสถานพยาบาลของรัฐ หรือสถานพยาบาลเอกชนที่รัฐกำหนด

(๒) หูตึง หมายถึง บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากบุคคลนั้นมีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีผลการตรวจการได้ยินโดยใช้เสียงความถี่ที่ ๕๐๐ เฮิรตซ์ ๑,๐๐๐ เฮิรตซ์ ๒,๐๐๐ เฮิรตซ์ และ ๔,๐๐๐ เฮิรตซ์ ในหูข้างที่ได้ยินดีกว่า มีการสูญเสียการได้ยินเฉลี่ยที่ความดังของเสียงน้อยกว่า ๘๐ เดซิเบล (dB HL) ลงมาจนถึง ๔๐ เดซิเบล (dB HL) ในผู้ใหญ่ หรือน้อยกว่า ๘๐ เดซิเบล (dB HL) ลงมาจนถึง ๓๕ เดซิเบล (dB HL) ในเด็กที่มีอายุไม่เกิน ๑๕ ปี โดยต้องใช้เครื่องมือเฉพาะสำหรับตรวจการได้ยินและตรวจในสถานพยาบาลของรัฐหรือสถานพยาบาลเอกชนที่รัฐกำหนด

(๓) การสื่อความหมาย หมายถึง บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากบุคคลนั้นมีความบกพร่องทางการสื่อความหมาย ทั้งด้านการพูดและภาษา เช่น ผู้ป่วยไร้กล่องเสียง ผู้ป่วยสมองพิการ (Cerebral Palsy) ที่มีปัญหาการพูดแบบ dysarthria ระดับรุนแรง ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุทางสมองที่มีปัญหาการสื่อสารแบบ aphasia, dysarthria หรือ apraxia ผู้ป่วยกลุ่มที่มีความเสื่อม (Degenerative change) ของระบบประสาท เป็นต้น

ข้อ ๗ หลักเกณฑ์กำหนดความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ได้แก่

(๑) ความพิการทางการเคลื่อนไหว หมายถึง บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากบุคคลนั้นมีความบกพร่องหรือการสูญเสียความสามารถของอวัยวะต่าง ๆ สำหรับการเคลื่อนไหว เช่น มือ เท้า แขน ขา

อาจมาจากสาเหตุอัมพาต แขน ขา อ่อนแรง แขน ขาขาด หรือภาวะเจ็บป่วยเรื้อรังจนมีผลกระทบต่อการทำงานมือ เท้า แขน ขา

(๒) ความพิการทางร่างกาย หมายถึง บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากบุคคลนั้นมีความบกพร่อง หรือความผิดปกติของศีรษะ ใบหน้า ลำตัว หรือภาพลักษณ์ภายนอกของร่างกายที่เห็นได้อย่างชัดเจน

ข้อ ๘ หลักเกณฑ์กำหนดความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม ได้แก่

(๑) ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากกลุ่มโรคจิตเวช หมายถึง บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากบุคคลนั้นมีความบกพร่องหรือความผิดปกติทางจิตใจ หรือสมองในส่วนของการรับรู้ อารมณ์ หรือความคิด ตามหลักเกณฑ์การวินิจฉัยในระบบ ICD (The International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems) ทั้งนี้ อาการโรคจิตเวชนั้นต้องมีลักษณะรุนแรง เรื้อรัง และมีการรักษาต่อเนื่องอย่างน้อยหกเดือนนับตั้งแต่ได้รับการตรวจวินิจฉัย แต่ไม่สามารถรักษาให้หายได้

(๒) ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากกลุ่มโรคสมองเสื่อม หมายถึง บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากบุคคลนั้นมีความบกพร่องหรือผิดปกติทางสมรรถภาพปริชานหรือทักษะสมอง (Cognition) ได้แก่ ความจำ การตัดสินใจ การวางแผน การรับรู้ด้านมิติสัมพันธ์ การใช้ภาษา สมาธิหรือความใส่ใจ หรือความสามารถในการรับรู้เกี่ยวกับสังครอบตัว โดยกลุ่มโรคสมองเสื่อมจะต้องมีลักษณะค่อนข้างรุนแรง (Moderately severe) ขึ้นไป เรื้อรัง และมีการรักษาต่อเนื่องอย่างน้อยหกเดือนนับตั้งแต่ได้รับการตรวจวินิจฉัย แต่ไม่สามารถรักษาให้หายได้

ข้อ ๙ หลักเกณฑ์กำหนดความพิการทางสติปัญญา หมายถึง บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากบุคคลนั้นมีความบกพร่องหรือมีข้อจำกัดเกี่ยวกับภาวะทางสติปัญญาโดยมีพัฒนาการล่าช้ากว่าปกติ หรือมีระดับเขาวนปัญญาต่ำกว่าบุคคลทั่วไป หรือมีระดับเขาวนปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์วินิจฉัยทางการแพทย์ ทำให้บุคคลนั้นมีข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ เช่น การเรียน การทำงาน หรือการใช้ชีวิตประจำวัน

ข้อ ๑๐ หลักเกณฑ์กำหนดความพิการทางการเรียนรู้ หมายถึง บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากบุคคลนั้นมีความบกพร่องในการทำงานของสมอง ทำให้มีข้อจำกัดในการเรียนรู้โดยเฉพาะการอ่านหนังสือ การเขียนหนังสือ หรือการคิดคำนวณ โดยกระทำได้ดีต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานชัดเจน แต่ระดับเขาวนปัญญาปกติเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลทั่วไป

ข้อ ๑๑ หลักเกณฑ์กำหนดความพิการออทิสติก หมายถึง บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากบุคคลนั้นมีความบกพร่อง

ในการทำงานของสมอง ทำให้มีข้อจำกัดในการสื่อสารทางสังคม และการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ในหลากหลายบริบท มีแบบแผนพฤติกรรม ความสนใจ หรือกิจกรรมที่จำกัดซ้ำ ๆ ตามเกณฑ์ การวินิจฉัยเกี่ยวกับโรคออทิสติก ในระดับสากล

ข้อ ๑๒ ให้ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมเป็นผู้ตรวจวินิจฉัยและออกเอกสารรับรองความพิการ ตามข้อ ๕ ข้อ ๖ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ เพื่อประกอบคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการ ตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖

ในกรณีที่บุคคลใดมีสภาพความพิการที่สามารถเห็นได้โดยประจักษ์หรือสามารถวินิจฉัยได้จากปัจจัยทางสังคมหรือพฤติกรรมแวดล้อม เช่น การวินิจฉัยโดยพิจารณาจากข้อมูลที่ยืนยันถึงสภาวะสุขภาพ และความเป็นอยู่ของบุคคล ทั้งทางด้านการทำงานของร่างกายและโครงสร้างของร่างกาย จิตใจ การปฏิบัติกิจกรรมของแต่ละบุคคล ความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมหรือสภาวะสุขภาพ ของบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ผู้มีอำนาจออกบัตรจะออกบัตรประจำตัวคนพิการ โดยไม่ต้องให้มีการตรวจวินิจฉัย ตามวรรคหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดี กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประกาศกำหนด

ข้อ ๑๓ ให้ผู้ซึ่งได้รับการวินิจฉัยความพิการตามประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง ประเภท และหลักเกณฑ์ความพิการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕ และมีบัตรประจำตัวคนพิการแล้ว ให้ใช้บัตรประจำตัวคนพิการนั้นต่อไปจนหมดอายุโดยไม่ต้องวินิจฉัยความพิการใหม่

ข้อ ๑๔ ให้อธิบดีกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจัดทำคู่มือเกณฑ์การวินิจฉัยความพิการ แบบเอกสาร และวิธีการปฏิบัติให้เป็นไปตามประกาศนี้

ข้อ ๑๕ ให้ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รักษาการตามประกาศนี้

กรณีมีข้อโต้แย้งในการปฏิบัติตามประกาศนี้ ให้เสนอปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์วินิจฉัยชี้ขาด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

อัครา พรหมเผ่า

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์